

§156

Dnr: KS 2020/370

LSS-utredning, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättning, SOU 2018:88 - Yttrande

Beslut

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande enligt omsorgsnämndens beslut, enligt bilaga Ks § 156/2020, godkänns och översänds till Socialdepartementet.

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har skickat LSS-utredningen SOU 2018:88 på remiss. Betänkandet har behandlats av omsorgsnämnden vid sammanträdet den 20 oktober 2020. Kommunstyrelsen föreslås skicka över yttrande enligt omsorgsnämndens beslut, On § 78/2020.

Syftet med översynen och betänkandet LSS-utredningen

LSS och assistansersättningen är en viktig frihetsreform. Det övergripande syftet regeringen ser med översynen av LSS-lagstiftningen är en uppdaterad och bättre fungerande lagstiftning, som ger större hållbarhet och mer ändamålsenliga insatser. Kontinuitet, förutsägbarhet, kvalitet och rättssäkerhet är viktiga parametrar såväl för den personliga assistansen som för andra insatser. Den personliga assistansen är ett av de individuella stöden och en av flera insatser som bidrar till individens självständighet i enlighet med det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

Beslutsunderlag

- LSS-utredning, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättning, SOU 2018:88 - Yttrande, tjänsteskrivelse
- Omsorgsnämndens beslut § 78/2020 Yttrande över remiss - LSS-utredningen
- LSS-utredningen, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, SOU 2018:88, följebrev
- LSS-utredningen, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, SOU 2018:88, betänkande

---

Utdragsbestyrkande

Yrkande

Annsophie Thuresson (M) och Catrin Tufvesson (S) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Henrik Ekberg (SD) yrkar att text enligt bilaga Ks § 156/2020:2 förs in i yttrandet.

Ajournering

Ordförande ajournerar mötet i 10 minuter.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag och yrkande under beslutsgång och finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt föreliggande förslag.

Beslutet skickas till

För kännedom

Socialdepartementet

Omsorgsnämnden

2020-10-20

4(5)

Dnr: ON 2020/149

§78

Yttrande över remiss – LSS- utredningen

Beslut

Omsorgsnämndens beslut

Paragrafen justeras omedelbart.

Omsorgsnämnden lämnar yttrande enligt nedan till kommunstyrelsen:

Inledning

Kävlinge kommun ställer sig positiv till vissa delar av förslagen som framkommer i remissen, men negativ till andra. Kävlinge kommuns synpunkter återfinns nedan under nästkommande rubrik.

Kävlinge kommun vill även framföra några generella synpunkter. Kävlinge kommuns uppfattningen är att remissen upplevs otydlig och anser att den borde genomarbetats på sådant sätt att förändringar kopplat till utredningar (dir 2020:3) samt (SOU 2020:1) borde tagits hänsyn till innan den sändes ut för remissvar. Vidare anser Kävlinge kommun att svarstiden ej kan anses rimlig i förhållande till remissens omfattning. Kävlinge kommun anser även att tidsplanen, som följs av att lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022, inte är förenlig med de krav som ställs. Då detta anses vara för kort tid för de förberedelser som krävs inför uppstart av nya insatser, förändrat arbetssätt samt ge den kompetensutveckling som krävs för att personalen skall kunna utföra uppdraget.

Synpunkter

Kävlinge kommun ställer sig positiv till följande:

- Att personkretsarna kvarstår likt tidigare
- Förstatligandet av personlig assistans samt att sjuklöner skall ingå i den ersättning som betalas ut för den personliga assistansen
- Möjlighet för den enskilde att även få hjälp med omvårdnad i insatsen personlig service och boendestöd, gällande de som ej bor i bostad med särskild service.
- Den individuella kartläggningen kopplat till den enskildes sysselsättning
- Att barnets bästa lyfts
- Samstämmighet, mellan Skollagen och LSS, ökar i rättigheterna till fritids/korttidsvistelse
- Avlösarservice ej enbart behöver ske i den enskildes hem

Kävlinge kommun ställer sig negativ till följande:

- Att kostnaden för de tjugo första timmarna personlig assistans belastar kommunen, trots att mandatet i frågan tas bort.
- Att uppföljningar av assistans ej skall göras för de individer som fyllt 65 år. Vidare ifrågasätter Kävlinge kommun oklarheten kring vad som händer med de individer som, innan förändringen, fyllt 65 år, då alla skall söka om insatsen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

- Vårdförmånen anses ej rimlig att kunna belasta kommunerna
- Föräldraansvaret smalas av
- Försvård gränsdragning inom kommunen, då stöd i föräldraskap idag ej utreds av LSS-handläggare i den omfattning som väntas bli aktuell.
- I det nya förslaget kan den enskilde välja mellan personlig assistans eller hjälpmedel. Det innebär att den enskilde har rätt att tacka nej till hjälpmedel, som skulle kunna tillgodose behovet och istället välja assistanstimmar. Om ett hjälpmedel kan tillgodose ett behov så anser sektor Omsorg att förskrivning och användning av hjälpmedel, skall gå före beviljandet av assistanstimmar under förutsättningar att båda kan tillgodose samma behov. Det är dels en kostnadsfråga, men även en arbetsmiljöfråga. Utifrån förslaget blir arbetsmiljön underställd den enskildes rättighet att välja samt att professionens kunskap om olika behovsanpassade hjälpmedel ska väga tungt vid en bedömning.

Vid muntlig kontakt med Sveriges kommuner och regioner (SKR) redogör de sina svar som går i linje med ovanstående, vilket gör att vi i detta skede ställer vi oss bakom deras synpunkter.

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har skickat LSS-utredningen SOU 2018:88 på remiss.

Beslutsunderlag

- Yttrande över remiss - LSS-utredningen, tjänsteskrivelse
- LSS-utredningen, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, SOU 2018:88, följebrev
- LSS-utredningen, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, SOU 2018:88, betänkande

Yrkande

Ulla Nordström (M), Mathias Hörstedt (M), Gunni Gustafsson Nilsson (S), Mats Henriksson (M), Thomas Borg (SD), Lars Dahlvid (L) och Göran Larsson (L) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutet skickas till

För verkställighet
kommunstyrelsen

Tilläggsyrkande

2020-10-21

Ärende nr 13

**Remiss från Socialdepartementet – SOU 2018:88 LSS
Utredningen****Förslag till beslut**

I kommunstyrelsen:

Kävlinge ska i sitt remissvar lägga till följande text:

Relaterad rapport

Kävlinge anser att de påvisade svagheter i det nuvarande systemet och angrepp mot välfärdsystemet som tas upp i den nya myndighetsgemensamma strategiska rapporten om arbetstillstånd och assistansersättning från Nationellt underrättelsecentrum (NUC), Rapport: Olle, behöver beaktas i arbetet då det har betydelse för kostnadsutvecklingen inom assistansverksamheten.

Med en ökad globalisering och en ökad internationell rörlighet finns det anledning att se över de framtida bidragssystemens utformning vid prövning av assistansersättning och vårdbidrag. Kombinationen av en rättighetslagstiftning (LSS) och en generöst utformad arbetskraftslagstiftning där behovsprövning åligger arbetsgivaren möjliggör ett grovt systemutnyttjande. Med starkt servicefokus och bristfälliga åtgärder och kontroller riskerar myndigheterna att bli möjliggörare för den organiserade brottligheten. När utsatta individer exploateras uppnås ekonomisk vinning.

Yrkandet

Brottlighet inom assistansersättningen är idag ett välkänt fenomen som har hanterats återkommande inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottlighet. I flera av dessa ärenden finns klassiska upplägg med överdrivna vårdbehov, pappersassistenter och återbetalning av löner. Kopplingar finns till konfliktrelaterade skjutningar, terrorfinansiering samt ekonomisk brottlighet. Assistansbedrägerier uppgår enligt vissa beräkningar till belopp om flera miljarder årligen. Försäkringskassan återkrävde 144 miljoner kronor inom assistansersättning 2019.

Det finns indikationer på att reglerna för arbetskraftsinvandring och assistansersättning systematiskt utnyttjas av organiserad brottlighet. Kombinationen av en rättighetslagstiftning (LSS) och en generöst utformad arbetskraftslagstiftning där behovsprövning åligger arbetsgivaren möjliggör ett grovt systemutnyttjande. Ett permanent uppehållstillstånd för en familj, ibland med en assistansberättigad familjemedlem, kan därtill garantera en potentiell livslång försörjning av svenska staten, vilket innebär att det finns starka

incitament för tredjelandsmedborgare att medverka i upplägg av denna karaktär. Assistansbedrägerier i kombination med arbetstillstånd har uppmärksammats i flera tidigare rapporter med bäring på organiserad brottslighet, men det finns inte någon gedigen kartläggning eller djupare analys av fenomenet sedan tidigare.

OLLE är en ny strategisk rapport om hur personlig assistans och arbetstillstånd otillbörligt och systematiskt utnyttjas av organiserad brottslighet.¹

Syftet med denna strategiska rapport är att:

- ✓ Myndighetsgemensamt belysa problematiken kring arbetstillstånd och personlig assistans
- ✓ Myndighetsgemensamt detaljgranska ett empiriskt material
- ✓ Påvisa sårbarheter i systemen och belysa konsekvenser
- ✓ Rekommendera nödvändiga åtgärder som kan förhindra brottsligheten

De samverkande myndigheterna är för närvarande Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

I rapporten slås det fast att arbetstillstånd inom personlig assistans "utnyttjas systematiskt för assistansbedrägerier, illegal migration, arbetskraftsexploatering, brukarimport och annan ekonomisk vinning".

Funktionshindrade personer används som "handelsvaror" och "intäktsgeneratorer" och det finns inslag av människohandel i branschen avseende såväl assistenter som brukare.

Underrättelsecentret ser även tecken på att den här typen av cyniska upplägg utnyttjas systematiskt av organiserad brottslighet. "Kopplingar finns till konfliktrelaterade skjutningar, terrorfinansiering samt ekonomisk brottslighet."

Rapporten är inte en helhetsstudie. Den syftar således inte till att bedöma den totala omfattningen av brottslighet inom arbetskraftsinvandring och assistansersättning, men den belyser problemen och riskerna att möjliggöra organiserad brottslighet och exploatering av utsatta individer inom LSS. Sverigedemokraterna anser därför att den utgör ett relevant och viktigt komplement till Socialdepartementets LSS-utredning.

---

¹

<https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/f7fe1935-26c5-4ba4-bf18-f76b501739b4/rapport-olle-nationellt-underrattelsecentrum-2020-09-23.pdf?MOD=AJPERES&CVID=>